

عنوان مقاله:

تعامل فرم و محتوا (یا لفظ و معنی) در ظهور زیبایی، و نقد ادبی بر پایه آن، در فتوحات ابن عربی

محل انتشار:

دوفصلنامه رهپویه حکمت هنر، دوره 1، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

نصراالله حکمت - استاد گروه فلسفه دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

با این پرسش که آیا: برای ابن عربی موضوع نسبت میان لفظ و معنا یا فرم و محتوا و نحوه تعامل آن ها در ظهور زیبایی مطرح بوده یا نه؟، نیز این پرسش که: اگر برایش مطرح بوده و دیدگاه خاصی داشته آیا وی بر پایه این نگاه به نقد یک اثر ادبی پرداخته است یا نه؟ سراغ کتاب فتوحات رفتیم و به گشت وگذار در آن پرداختیم. به ناگاه در گوشه ای از جنگل این کتاب، با صفحاتی مواجه شدیم که وی به هر دو پرسش ما پاسخ مثبت گفته است. چکیده پاسخ او به پرسش نخست این است که: زیبایی یک اثر هنری از نوع ادبی، دوساحت دارد؛ ساحت حضوری و ساحت ظهوری. به لحاظ حضوری، این زیبایی مولود لفظ یا معنا، و یا مولود حاصل جمع آن دو نیست بلکه مرتبط با ذات اثر هنری است که این ذات، از سنخ حضور، و متصل است به حقیقت زیبایی جهان هستی که هر گونه اثر هنری، تجلی آن حقیقت است و همزمان، حجاب و جلال آن جمال است. اکنون اثر هنری، مظهر و مجلای آن زیبایی است و می توان این ظهور زیبایی را «حسن و نکوئی» نامید. این حسن، بر اثر امتزاج لفظ ناب و معنای شگرف، حاصل می شود و این امتزاج، یک راز است که می تواند با ایجاد تحیر در مخاطب این اثر، او را از زندگی روزمره و زیستن در «جهان لانه» برهاند و به ساحت حقیقت زیبایی و زیبایی حقیقی نزدیک گرداند. سپس وی بر پایه این زیبایی دوساحتی، به نقد یک قطعه شعر عاشقانه می پردازد.

کلمات کلیدی:

اثر ادبی، لفظ و معنا، زیبایی، حضور، ظهور، نقد هنری، فتوحات ابن عربی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1581422>

